Vlaamse Regering

Actieplan
ter preventie van radicaliseringsprocessen die kunnen leiden tot extremisme en terrorisme

Eerste rapportage
Oktober 2015

1. Situering

Op 16 januari 2015 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota “preventie van radicaliseringsprocessen die kunnen leiden tot extremisme en terrorisme” goed. De conceptnota biedt het strategische kader voor de preventieve aanpak van radicalisering en bepaalt 11 prioritaire actiedomeinen. Deze conceptnota werd geconcretiseerd in “het actieplan ter preventie van radicaliseringsprocessen die kunnen leiden tot extremisme en terrorisme” dat op 3 april 2015 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd.

Met dit actieplan wil de Vlaamse Overheid een antwoord bieden op de ondersteuningsnoden die lokaal aangevoeld worden. Hierbij focussen we op informatiedeling, betere samenwerking en sterkere coördinatie. De 40 voorgestelde maatregelen hebben onder meer betrekking op ondersteuning van steden en gemeenten, expertiseontwikkeling, ondersteuning van eerstelijnswerkers en ouders, versterken van de weerbaarheid van jongeren en het ondersteunen van hun zoektocht naar een eigen identiteit. De uiteindelijke doelstelling is om jongeren en jongvolwassenen die risico lopen om te radicaliseren zo snel mogelijk te detecteren en hen zo aan boord te houden van onze samenleving.

Een belangrijk aspect in het actieplan en het Vlaams Platform is de afstemming met het federaal niveau. Nieuwe ontwikkelingen zoals de omzendbrief Foreign Terrorist Fighters en het herwerkte Plan R bieden een kader voor de aansluiting van de regio’s met het federale niveau. Binnen het Vlaams Platform wordt dit nauwgezet opgevolgd en vormgegeven.

Bij de goedkeuring van het actieplan werd door de Vlaamse Regering de expliciete intentie geformuleerd om halfjaarlijks te rapporteren aan het Vlaams Parlement over de voortgang en uitvoering van het actieplan. Voorliggend document is de eerste rapportage en vormt per definitie een momentopname van de acties die momenteel op het terrein lopen.

2. Rapportage actiedomeinen en maatregelen

1. We zorgen voor informatiedeling, afstemming en coördinatie, intern en met de andere overheden.

– Het Agentschap Binnenlands Bestuur neemt de overkoepelende coördinatie op.

Actie 1.1	**Binnen het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) zorgt een centrale verbindingspersoon voor afstemming met andere overheden en coördinatie op Vlaams niveau.**
Korte inhoud actie	Binnen het Agentschap Binnenlands Bestuur zorgt een centrale verbindingspersoon voor afstemming tussen de verschillende Vlaamse beleidsdomeinen en tussen het Vlaamse niveau en de lokale, gewestelijke en federale overheden en politie- en veiligheidsdiensten. Deze persoon fungeert eveneens als centraal aanspreekpunt voor lokale besturen, diensten of organisaties en zorgt ervoor dat vragen bij de juiste mensen terechtkomen.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid
Beleidsdomeinen	BZ
Andere betrokkenen	/

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Binnenlands Bestuur	Binnen het Agentschap Binnenlands Bestuur werd in september 2014 een centraal aanspreekpunt aangeduid. Deze persoon volgde het thema 'radicalisering' als beleidsmedewerker reeds vanaf het voorjaar 2013 op. Deze persoon heeft zeer regelmatig structureel overleg met lokale overheden, federale overheden en politie- en veiligheidsdiensten via de volgende overlegstructuren: – het Vlaams Platform radicalisering (zie actie 1.2); – werkgroep 'radicalisering' met lokale ambtenaren bij VVSG; – overleg met radicaliseringsambtenaren van pilootsteden; – coördinatievergadering bij Binnenlandse Zaken, Dienst Preventie en Veiligheid (preventieambtenaren, regio's, veiligheidsdiensten); – technische werkgroep bij Binnenlandse Zaken, Dienst Preventie en Veiligheid met de centrale aanspreekpunten radicalisering van de regionale overheden; – politiek-ambtelijke werkgroep vervolgingsbeleid; – Nationale Task Force en werkgroepen Preventie en Communicatie binnen het hernieuwde Plan R. Daarnaast is er regelmatig bilateraal overleg en contact via mail of telefoon met de verschillende actoren. Het centraal aanspreekpunt ondersteunt ook de collega-ambtenaren bij de uitvoering van het actieplan door bilateraal overleg of deelname aan overleg georganiseerd door de andere beleidsdomeinen (bv. interne werkgroepen). Tot slot fungeert deze persoon eveneens als aanspreekpunt voor lokale besturen, de VVSG, diensten of organisaties om ad hoc vragen te beantwoorden of te dispatchen naar collega's binnen de	2 VTE binnen reguliere middelen

	Vlaamse administraties. Door het project bij de VVSG worden veel vragen van lokale besturen ondertussen opgevangen door de helpdeskfunctie daar. Er werd binnen het Agentschap Binnenlands Bestuur eveneens een back-up beleidsmedewerker aangeduid die het centraal aanspreekpunt ondersteunt in het opnemen van de verschillende taken en kan vervangen bij afwezigheid.

– **De interne afstemming is gegarandeerd.**

Actie 1.2	**Een Vlaams Platform radicalisering bundelt de expertise en zorgt voor een geïntegreerd beleid.**
Korte inhoud actie	Een Vlaams Platform radicalisering wordt opgestart met daarin een afgevaardigde van de administraties van Welzijn, Werk, Jeugd, VDAB, Integratie, Stedenbeleid en Onderwijs die als aanspreekpunt radicalisering voor de betreffende sector fungeert, aangevuld met een ambtenaar van de VGC, een afgevaardigde van de VVSG en een federaal ambtenaar van de FOD Binnenlandse Zaken, Dienst Veiligheid en Preventie. Zij komen op structurele basis samen om de verdere uitvoering van de conceptnota en het actieplan op te volgen, informatie uit te wisselen en om in te spelen op acute vragen van de lokale besturen of anderen. Het Agentschap Binnenlands Bestuur coördineert het Platform radicalisering
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister bevoegd voor Welzijn Minister bevoegd voor Onderwijs Minister bevoegd voor Werk Minister bevoegd voor Jeugd
Beleidsdomeinen	BZ, OV, WSE, WVG, CJSM
Andere betrokkenen	Brussel: VGC; Federaal: FOD BiZa – Veiligheid en Preventie; FOD Justitie en OCAD; Lokaal: VVSG

Rapportage

Bevoegdheden	**Beschrijving**	**Budget**
Binnenlands Bestuur Integratie Stedenbeleid Welzijn Onderwijs Werk Jeugd	Op 24 september 2014 was er op initiatief van het Agentschap Binnenlands Bestuur een eerste gezamenlijk overleg met de federale overheid, politie- en veiligheidsdiensten, de VGC en vertegenwoordigers uit de administraties van Welzijn, Werk, Onderwijs en Jeugd. Hierop werd door het OCAD toelichting gegeven bij het fenomeen van radicalisering en was er een eerste brainstorm rond noden en behoeften waarop Vlaanderen een antwoord zou kunnen bieden. Op deze vergadering werd ook een eerste aanzet gegeven om een Vlaams Platform radicalisering op te richten. Op 14/10/2014 en 3/12/2014 volgende nog twee overlegmomenten met enkel de Vlaamse administraties om de conceptnota die op 16 januari 2015 werd goedgekeurd, verder voor te bereiden. Het Vlaams Platform radicalisering in zijn huidige vorm is operationeel sinds januari 2015. Het platform bestaat uit afgevaardigden van de administraties van Welzijn, Werk, Jeugd, VDAB, Integratie, Stedenbeleid en Onderwijs die als aanspreekpunt	Binnen de reguliere middelen

	radicalisering formeel door de respectievelijke administraties werden aangeduid, aangevuld met een ambtenaar van de VGC, de projectmedewerker radicalisering van de VVSG en een federaal ambtenaar van de FOD Binnenlandse Zaken, Dienst Veiligheid en Preventie. Het platform kwam samen op 12/1/2015, 25/2/2015, 30/4/2015, 22/6/2015 en 8/9/2015 (volgende vergadering op 18/11/2015). Binnen het platform wordt informatie gedeeld en expertise uitgewisseld, de voortgang van het actieplan besproken, acties gecoördineerd, enzovoort.

Actie 1.3	**Binnen elk betrokken departement of agentschap zorgt een verbindingspersoon/aanspreekpunt voor interne informatiedeling en afstemming.**
Korte inhoud actie	De ambtenaren die deelnemen aan het Platform zorgen voor interne informatiedeling en afstemming binnen de eigen structuren van het departement of agentschap dat ze vertegenwoordigen. Vragen die via het centraal aanspreekpunt binnen het Agentschap Binnenlands Bestuur terechtkomen, worden aan hen doorgegeven voor verdere opvolging.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister bevoegd voor Welzijn Minister bevoegd voor Onderwijs Minister bevoegd voor Werk Minister bevoegd voor Jeugd
Beleidsdomeinen	BZ, OV, WSE, WVG, CJSM
Andere betrokkenen	/

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Binnenlands Bestuur Integratie Stedenbeleid Welzijn Onderwijs Werk Jeugd	Binnen de afdeling Jeugd, het departement Onderwijs en Vorming, de VDAB, het departement Werk en Sociale Economie, de afdeling Beleid Steden, Brussel en Vlaamse Rand, het Agentschap Integratie en Inburgering en het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin werd iemand aangewezen om het Vlaams Platform radicalisering op te volgen. Deze persoon communiceert ook intern en zorgt voor verdere afstemming. Binnen het beleidsdomein WVG zijn eveneens intern aanspreekpunten radicalisering aangeduid voor de verschillende agentschappen (Jongerenwelzijn, Kind en Gezin, VAPH, Zorg en Gezondheid) en afdelingen (Welzijn en Samenleving, Justitiehuizen, Beleidsontwikkeling). Zij vormen samen een werkgroep waaraan ook het centraal aanspreekpunt radicalisering deelneemt, zodat de uitwisseling en opvolging vlot verloopt van en naar het Vlaams Platform en de uitvoering van het actieplan wordt opgevolgd. Ook het Agentschap Integratie en Inburgering en de VDAB hebben een interne werkgroep opgericht.	Binnen de reguliere middelen

– De externe afstemming is gegarandeerd.

Actie 1.4	De informatie-uitwisseling met veiligheids-, inlichtingendiensten, politie en parket wordt afgestemd.
Korte inhoud actie	Verschillende maatregelen zijn reeds genomen om de informatie-uitwisseling met de veiligheids- en inlichtingendiensten (op federaal niveau) te verbeteren. Deze en mogelijke nieuwe maatregelen i.h.k.v. informatie-uitwisseling worden op elkaar afgestemd binnen het Platform en besproken op de Nationale Task Force. Op die manier creëren we wederzijdse transparantie over wie welke verantwoordelijkheden opneemt en verhogen we de efficiëntie. Lokale besturen worden hierbij betrokken.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister bevoegd voor Welzijn Minister bevoegd voor Onderwijs Minister bevoegd voor Werk Minister bevoegd voor Jeugd
Beleidsdomeinen	BZ, OV, WSE, WVG, CJSM
Andere betrokkenen	Federaal: FOD BiZa – Veiligheid en Preventie, FOD Justitie

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Binnenlands Bestuur	De regio's werden opgenomen binnen de nieuwe structuur van het Plan R. Vlaanderen zal vanaf nu deelnemen aan de Nationale Task Force (NTF) en aan de werkgroepen Preventie en Communicatie. De eerste vergadering van de NTF vond plaats op 15/10. Om lokale besturen te ondersteunen bij de organisatie van een lokale integrale veiligheidscel (LIVC) (overeenkomstig de omzendbrief betreffende de informatie-uitwisseling rond en de opvolging van Foreign Terrorist Fighters afkomstig uit België van 21 augustus 2015), zullen binnen de schoot van de NTF afspraken worden gemaakt en gecommuniceerd naar lokale besturen. Op 18/11, de volgende overlegvergadering van het Vlaams Platform, wordt de omzendbrief en het vernieuwde Plan R toegelicht en besproken. Eventuele knelpunten met betrekking tot het beroepsgeheim voor deelnemers vanuit de socio-preventieve actoren aan het LIVC worden gemeenschappelijk bekeken. Tijdens het Overlegcomité van 28/1/2015 is er daarnaast beslist om een platform over radicalisering en terrorisme op te richten. Dit platform maakt overleg mogelijk tussen de betrokken kabinetten van de federale overheid en de deelstaten. De kabinetten van de minister-president en van de minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur zijn hierin vertegenwoordigd. Dit platform heeft reeds vier keer vergaderd, op 17/3/2015, 21/4/2015, 2/6/2015 en 11/9/2015.	Binnen de reguliere middelen
Welzijn	Binnen het departement WVG werken we aan een regeling voor de uitwisseling van informatie tussen de hulpverlening, politie en justitie, met een focus op intrafamiliaal geweld en kindermishandeling. Die focus kan niet zomaar worden overgeplaatst op het thema radicalisering, waarbij andere	

	(juridische) elementen spelen. Dat neemt niet weg dat we verkennend nagaan of de instrumenten risico-inschatting, casusoverleg en casuscoördinatie – dat zijn de instrumenten die we stapsgewijs vorm proberen te geven in situaties van intrafamiliaal geweld en kindermishandeling – ook, en zo ja, onder welke modaliteiten, hanteerbaar zijn in situaties van radicalisering. We houden hierbij rekening met het onderscheid tussen minderjarigen en meerderjarigen. Het department WVG – afdeling justitiehuizen participeert tevens in het expertisenetwerk 'Terrorisme en Sekten' van het Openbaar Ministerie.
Onderwijs	Sinds 2007 bestaan er samenwerkingsafspraken tussen scholen en lokale politiezones in het kader van de federale omzendbrief PLP41. Het doel van deze omzendbrief was onder andere het verbeteren van de samenwerking tussen scholen en politie in de aanpak van jeugdcriminaliteit en aanverwante fenomenen zoals spijbelen. Scholen en politie moeten samen werken aan een veilige schoolomgeving, en daartoe vraagt men de politie om één vast aanspreekpunt voor de scholen te voorzien en een overeenkomst af te sluiten met de scholen van haar grondgebied waarin de gemaakte afspraken worden vastgelegd. Ondanks het feit dat deze omzendbrief voor scholen geen afdwingbaar karakter heeft, hebben ook de scholen baat bij het maken van een overeenkomst met goede afspraken en het aanduiden van één aanspreekpunt aangezien het de samenwerking alleen maar ten goede kan komen. Het zorgt er immers voor dat scholen en politie weten wat ze aan elkaar hebben en dat ze bij elkaar terecht kunnen met vragen en dus ook met vragen in het kader van radicalisering. Hoe deze samenwerking concreet vorm kan krijgen werd in een omzendbrief gegoten en heeft de titel "Krijtlijnen inzake de verhouding vast aanspreekpunt lokale politie – school in het kader van omzendbrief PLP 41 en de verhouding tussen school/CLB-Dienst voor de Veiligheid van de Staat" en werd gepubliceerd op 20/12/2013.

2. We zorgen voor afstemming tussen de noden van lokale actoren en de subsidiërende overheid.

– Lokale besturen nemen hun regierol op.

Actie 2.1	**We ondersteunen gemeenten met een radicaliseringsproblematiek in het opnemen van hun regierol.**
Korte inhoud actie	Gemeenten nemen de regie op in het ordenen en afstemmen van het lokaal aanbod, inclusief het bijkomende aanbod dat voorzien wordt door de Vlaamse Overheid. Dit omvat minimum alle lokaal relevante acties ontwikkeld onder de actiedomeinen 2, 5, 7 en 8. Gemeenten die te kampen hebben met een acute problematiek van radicalisering, worden financieel ondersteund. Hiervoor baseren we ons op een objectieve analyse van de (potentiële) risico's en dreiging.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering
Beleidsdomeinen	BZ
Andere betrokkenen	Lokaal: getroffen steden en gemeenten

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Binnenlands Bestuur	Begin juli werd een projectoproep gelanceerd ter ondersteuning van lokale besturen in het kader van de preventie van radicalisering. De projectoproep is gericht naar steden en gemeenten die te kampen hebben met een acute problematiek van radicalisering. Dit wil zeggen dat de betreffende steden en gemeenten reeds geconfronteerd werden met vertrekkers, terugkeerders of kunnen aantonen dat ze op hun grondgebied te maken hebben met jongeren die (risico lopen te) worden aangetrokken tot (gewelddadige) radicalisering. Om vast te stellen welke steden en gemeenten in aanmerking komen, baseren we ons op een objectieve analyse van de (potentiële) risico's en dreiging. Steden en gemeenten tonen dit aan in hun aanvraag op basis van een omgevingsanalyse, verslagen van de gemeenteraad, bestaande plannen of initiatieven, verslagen van overleg omtrent het thema, enzovoort. Gemeenten die maar een beperkte problematiek hebben, kunnen wel een samenwerking aangaan met één of meerdere omringende gemeenten. Op 18 september, de uiterlijke indiendatum, hebben 16 steden en gemeenten een projectaanvraag ingediend, samen goed voor 1.251.150 euro. Op basis van vooraf bepaalde criteria, werden de aanvragen beoordeeld door het Agentschap Binnenlands Bestuur. Er werd ook (niet-bindend) advies ingewonnen bij de VVSG. Uiterlijk 30 november zal minister Homans beslissen welke steden en gemeenten bijkomende middelen zullen krijgen om de regie in het kader van de preventie van radicalisering te versterken. Steden kunnen maximaal 100.000 euro krijgen. De projecten starten op 1 maart 2016 voor maximaal 1 jaar. Indien de begroting het toelaat zullen de projecten tot twee maal toe kunnen worden verlengd.	500.000 binnen de reguliere middelen

– In gemeenten met een radicaliseringsproblematiek versterken we de capaciteit van aanbodverstrekkers binnen welzijn, onderwijs en werk.

Actie 2.2	**We faciliteren de toegang tot en versterken waar mogelijk de ondersteuningsprojecten in het onderwijs in gemeenten met een radicaliseringsproblematiek.**
Korte inhoud actie	De bestaande ondersteuningsprojecten in het onderwijs maken we toegankelijker en we versterken waar mogelijk het aanbod in gemeenten die te kampen hebben met een acute problematiek van radicalisering (dit kan bijvoorbeeld gaan over time-out-projecten, brugfiguren, …).
Status actie	In ontwikkeling
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Welzijn Minister bevoegd voor Onderwijs
Beleidsdomeinen	OV (coördinatie), WVG
Andere betrokkenen	Lokaal: getroffen steden en gemeenten

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Onderwijs Welzijn	Deze actie is nog in ontwikkeling	n.v.t.

Actie 2.3	**We zorgen voor een voldoende preventief welzijns- en jeugdhulpaanbod in gemeenten met een radicaliseringsproblematiek.**
Korte inhoud actie	Binnen het jeugdhulp- en welzijnsaanbod voor jongeren en jongvolwassenen wordt in afstemming met het actieplan jeugdhulp verkend waar accenten en versterking mogelijk zijn. Hierbij worden binnen de integrale jeugdhulp en naar jongvolwassenen gerichte acties uitgezet gericht op diversiteit, versterking en een andere aanpak zoals outreachende aanpak en ingezet via sociale media en online-hulpverlening.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Welzijn
Beleidsdomeinen	WVG
Andere betrokkenen	Lokaal: getroffen steden en gemeenten

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving stappen	Budget
Welzijn	De aanpak van radicalisering bij jongeren gebeurt via de reguliere werking van het jeugdhulpaanbod voor jongeren en jongvolwassenen, waarbij via vorming (zie acties onder punt 5) en overleg (zie actie 2.5) het huidig aanbod gestimuleerd en ondersteund wordt in het omgaan met radicalisering. Inzake preventie vervullen de Huizen van het Kind ook een functie, eerder als niet-probleemgebonden “front-office” waar alle gezinnen terecht kunnen, waaronder dus ook gezinnen met radicaliseringsproblematiek. Deze functie omvat samenwerking van de Huizen van het Kind in risicogebieden met actoren die specifiek aanbod organiseren (bv. oudergroepen voor gezinnen met radicaliserende jongeren) – in functie van afstemming en doorverwijzing. Verder nemen Huizen van het Kind, naast bereiken	Binnen de reguliere middelen

	van gezinnen, natuurlijk ook een belangrijke functie in op vlak van ondersteuning van gezinnen: onthaal en vraagverheldering voor een variëteit aan vragen, werken aan sociale cohesie, cultuursensitief werken, … Deze basisondersteuning biedt een belangrijke schakel in preventiebeleid van radicalisering.

Actie 2.4	We investeren in trajecten naar werk.
Korte inhoud actie	In het kader van maatgerichte trajecten naar werk geven we extra aandacht aan radicaliserende jongeren (preventief) en voormalige Syriëstrijders (curatief). Daarvoor inspireren we ons op de ervaringen binnen de armoedetrajecten, binnen het 'Aan de bak'-programma van VDAB en binnen projecten rond POP-trajecten voor gedetineerden. We mikken zowel op het normale economische circuit als op de sociale economie en de lokale diensteneconomie.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Werk Minister bevoegd voor Sociale Economie
Beleidsdomeinen	WSE
Andere betrokkenen	Lokaal: getroffen steden en gemeenten, RESOC/SERR, diverse welzijnsorganisaties

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Werk	VDAB wil voorzien in een wendbare dienstverlening om zoveel mogelijk werkzoekenden aan een duurzame job te helpen en dit via samenwerking met partners. In de overweging om een dienst al dan niet in de markt te zetten vormen urgentie, specialisatie/expertise op het vlak van doelgroepen en capaciteit de voornaamste criteria. <u>Verschillende trajecten:</u> – Tender NT2: deel 1 gestart in mei 2015 (schakelpakketten met meer aandacht voor de nazorg en het werkplekleren e.d.) en deel 2 start op in 2016 (geïntegreerde trajecten). – Kwalificatielijst voor provinciale opdrachten voor beroepsgerichte competentieversterking, gericht naar niet werkende werkzoekenden uit de kansengroepen (cf. ESF regelgeving). De opdrachten die aan de kwalificatielijst verbonden zijn kunnen opstarten vanaf januari 2015. – Tender Intensieve Begeleiding en Bemiddeling 2: minimale toeleidingsgarantie van 11.200 begeleidings- en bemiddelingstrajecten en maximum objectief van 15.000 trajecten op jaarbasis met focus op kortgeschoolden en allochtonen, zowel curatief als preventief. Deze tender kent in 2015 een jaar verlenging. – Tender Intensieve Begeleiding en Bemiddeling 3, met focus op kortgeschoolden en allochtonen zowel curatief als preventief. Er worden 8.800 intensieve begeleidings- en bemiddelingstrajecten naar werk op jaarbasis minimaal gegarandeerd met een maximum objectief van 11.000 trajecten, met bijkomend 5 percelen waar extra focus op werkzoekenden met een beperkte kennis Nederlands wordt	Binnen de reguliere middelen

gelegd (minimum richtgraad 1.1).

- Tender Activeringszorg: 1.100 zorgbegeleidingstrajecten op jaarbasis ten behoeve van werkzoekenden met een ernstige, medische, mentale, psychische of psychiatrische problematiek. Verlengd in 2015.
- Tender 'Werkzoekenden in armoede met mogelijke welzijnsproblematiek en duidelijke focus op arbeid' voor een indicatief aantal deelnemers van 584. Opgestart in maart 2015.
- Outplacement i.h.k.v. SIF: outplacementbegeleiding van ontslagen werknemers via het Sociaal Interventiefonds, inclusief de bemiddeling naar werk wordt verdergezet in 2015.
- WerkInlevingsprojecten voor Jongeren(WIJ!): samen met ESF werd deze oproep opgestart in 2013. De huidige oproep loopt nog door met toeleidingsperiode tot 28/2/2015. Een nieuwe oproep wordt gelanceerd zodat aansluitend per 1 maart gestart kan worden.
- In de steden Antwerpen en Gent zetten we een proefproject op voor jong(volwassenen)eren die hun uitkering verliezen. Een externe partner voorziet in een intensieve begeleiding van de werkzoekende voor minstens 6 maanden en max. 1 jaar, ongeacht het statuut. Bij overstap naar het OCMW-statuut blijft de begeleiding doorlopen. De OCMW's van beide steden zijn betrokken en nemen de mogelijke welzijnsproblemen van deze werkzoekenden voor hun rekening. In totaal gaat het om een project van 100 trajecten. Evaluatie van het project is gepland voor eind 2015 - begin 2016.
- Voortrajecten voor kwetsbare jongeren: Met dit ESF-project worden jongeren bereikt die niet ingeschreven zijn bij VDAB of reeds een transmissie gehad hebben. Op jaarbasis worden 600 kwetsbare jongeren in grote steden door lokale partners bereikt via vindplaatsgericht werken en begeleid naar een loopbaantraject. Dit project dat in 2014 werd opgestart leidt ertoe dat jongeren uit de doelgroep zich in een sterkere positie bevinden om toegeleid te worden naar de arbeidsmarkt. Het inschakelen van een breed netwerk en het bieden van maatwerk is een vereiste.

– **We faciliteren overleg tussen lokale actoren en de subsidiërende overheid.**

Actie 2.5	We garanderen structureel overleg met lokale partners.
Korte inhoud actie	Door op lokaal niveau ambtenaren en organisaties samen te brengen leren ze elkaar en het bestaande aanbod kennen, worden noden afgestemd en kunnen efficiënte werkafspraken worden gemaakt. Dit verhoogt de toegankelijkheid van het aanbod.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister bevoegd voor Welzijn Minister bevoegd voor Onderwijs Minister bevoegd voor Werk Minister bevoegd voor Jeugd
Beleidsdomeinen	OV, WVG, CJSM, WSE (VDAB), BZ (AII)
Andere betrokkenen	Lokaal: VVSG, betrokken actoren vanuit steden en gemeenten

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Jeugd	Via een specifiek sectoroverleg houdt de afdeling Jeugd vinger aan de pols bij koepelorganisaties en hun lokale werkingen. Concrete noden en vragen worden meegenomen naar het Vlaams Platform radicalisering	Binnen de reguliere middelen
Welzijn	Vanuit het departement WVG werd in elke gemeente met een radicaliseringsambtenaar, een overlegvergadering georganiseerd met actoren uit de hulpverlening om wederzijds informatie (aanbod) uit te wisselen en afspraken naar verdere samenwerking te maken. Concreet vond dit plaats op 14/07/14 (Antwerpen en Mechelen, 5/09/14 (Vilvoorde), 8/10/14 (Maaseik), 6/07/15 (Gent), 9/10/15 (Kortrijk en Menen) en 13/10/15 (Genk en Houthalen-Helchteren). Voor de gemeenten in de regio Brussel wordt er nog contact genomen met de coördinerende instantie op gewestelijk niveau (in overleg en samenwerking met de VGC). De verdere opvolging (uitwisseling, afspraken, noden melden, ..) zal via de Intersectorale Regionale Overlegplatforms Jeugdhulp (IROJ's) en de netwerken rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp in elke provincie en de regio Brussel verlopen. Hierover worden nog verdere afspraken gemaakt.	Binnen de reguliere middelen
Integratie	Dit maakt deel uit van de reguliere werking van het Agentschap Integratie en Inburgering (AII). Structureel wordt het thema radicalisering op de agenda gezet van het overleg met de lokale integratiediensten.	Binnen de reguliere middelen
Werk	Via structureel overleg met alle betrokken partijen zullen de lokale behoeften en verwachtingen van de diverse klantengroepen zo getrouw mogelijk in kaart worden gebracht. I.h.k.v. het actieplan lokale besturen tekent elke provinciale VDAB op dit moment in 2015 zijn eigen groeiplan uit voor samenwerking met in eerste instantie centrumsteden of grotere gemeenten. Samenwerking met steden en OCMW gaan vaak hand in hand.	

3. We versterken bovenlokale expertiseontwikkeling en ontsluiten goede praktijken ter ondersteuning van het lokaal beleid inzake preventie van radicalisering.

Actie 3.1	VVSG staat in voor expertiseontwikkeling en kennisdeling inzake lokale aanpak van radicalisering.
Korte inhoud actie	Via een projectsubsidie aan de VVSG wordt een voltijdse medewerker in dienst genomen. Deze persoon staat in voor kennisverzameling, expertiseontwikkeling en kennisdeling rond lokale aanpak van radicalisering onder meer door middel van: • organisatie van intervisie; • organisatie van studiedagen; • documenteren en ontsluiten van goede praktijken (draaiboek); • aanspreekpunt te bieden voor lokale besturen met vragen.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid
Beleidsdomeinen	BZ
Andere betrokkenen	Lokaal: VVSG

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving stappen	Budget
Binnenlands Bestuur Stedenbeleid	Bij de start van het VVSG project in januari 2015 "ter ondersteuning van de lokale preventie van radicalisering" werd een voltijds projectmedewerker aangesteld. Volgende zaken werden reeds uitgevoerd: – Er werd een helpdeskfunctie uitgewerkt (radicalisering@VVSG.be of telefonisch). – Er werd een webpagina gecreëerd (www.vvsg.be/radicalisering) om informatie te bundelen over beleidsontwikkelingen, activiteiten, links en publicaties. – Er werd overleg gepleegd met de pilootsteden en een online bevraging uitgevoerd bij alle Vlaamse burgemeesters (119 respondenten) om te peilen naar de situatie en de noden in de Vlaamse gemeenten. Op basis van de resultaten werd de verdere projectinvulling bepaald. – Een eerste infosessie werd georganiseerd op 23 maart 2015 met 80 deelnemers om informatie te geven over wat radicalisering is, en wat het huidige bovenlokale beleid inhoudt. – Op 26 mei werd een grote studiedag georganiseerd in Mechelen over de lokale preventieve aanpak van radicalisering met 21 praktijkgerichte workshops en 280 deelnemers. – Er werd een werkgroep opgericht met de getroffen gemeenten om intervisie, uitwisseling en expertise te bevorderen. De werkgroep komt elke twee maanden samen en wordt, net zoals de andere acties binnen dit project, ondersteund door de expertise van VVSG medewerkers van verschillende beleidsthema's (integratie- en inburgeringsbeleid, lokale politie, OCMW-wetgeving, welzijn & vrije tijd). Het aanspreekpunt van het Vlaamse Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) neemt ook deel aan deze vergaderingen om de lokale besturen rechtstreeks in te lichten over vorderingen op Vlaams niveau en signalen van onderuit mee te nemen.	114.000 binnen de reguliere middelen

- Verder is de VVSG lokaal aanwezig om ondersteuning te bieden met onder andere presentaties en toelichtingen in verschillende gemeenten, en deelname aan lokaal overleg.
- Als belangenbehartiger neemt de VVSG deel aan federale coördinatievergaderingen, het Belgisch Forum voor Preventie en Veiligheid, en het Vlaamse actieplatform.
- Doorheen het projectjaar werd gecommuniceerd via nieuwsberichten (o.a. VVSG-week), mailings, de VVSG-website & sociale media.
- Voor het einde van het eerste projectjaar wordt een handelingskader voor lokale besturen gepubliceerd, alsook een online database van lokale praktijkvoorbeelden.

Bij de helpdesk kwamen onder meer de volgende vragen terecht:

Algemene vragen:
- Wat is radicalisering?
- Wat is de rol van de gemeente? Wat mag en wat moet?
- Wat is OCAD en wat betekent een verhoogd dreigingsniveau?

Vragen met betrekking tot informatie-uitwisseling en beroepsgeheim:
- Welke info mogen we vragen/krijgen van eerstelijnswerkers?
- Welke info mag de lokale politie aan ons vragen?
- Welke info moeten we doorgeven aan de lokale politie?

Vragen met betrekking tot het opstellen van beleidsplannen:
- Is dit volledig? (bedenkingen en input leveren)
- Hoe kunnen we dit omzetten in de praktijk?

Vragen met betrekking tot informatie en voorbeelden uit andere gemeenten:
- Wat zijn beleidsplannen uit andere gemeenten?
- Worden dergelijke initiatieven of acties ook genomen in andere gemeenten?
- Wat doen Brusselse gemeenten?

Vragen in verband met vormingsaanbod en doorverwijzingen:
- Op welk vormingsaanbod kunnen we beroep doen?
- Welke experts kunnen we contacteren voor identiteitsontwikkeling, onderwijs, opvoedingsondersteuning, etc.?

Vragen in verband met bovenlokaal beleid:
- Wat is de stand van zaken binnen onderwijs?
- Hoe zit het met projectsubsidie van Vlaanderen?
- Op basis van welke criteria gaat de federale overheid gemeenten subsidiëren?
- Wat betekent de federale omzendbrief van 21 augustus 2015?

Technische vragen/ondersteuning:
- Kunnen jullie een presentatie komen geven over?
- Deelname aan lokaal overleg over (anonieme) casussen
- Er zijn juridische voorwaarden opgelegd aan een terugkeerder in onze gemeente, wat doen we hiermee?

Vragen over polarisering:

- We voelen een groeiende polarisering in onze gemeente, wat kunnen we hiertegen doen?

De VVSG kan in de meeste gevallen zelf antwoorden of gericht doorverwijzen. Bij lacunes ontwikkelen ze zelf een aanbod door bijvoorbeeld een bepaald thema op te nemen in de werkgroep intervisie en een spreker uit te nodigen.

Het project van de VVSG zal in 2016 met een jaar worden verlengd, ook met het oog op ondersteuning van bijkomende gemeenten die middelen zullen ontvangen op basis van de projectoproep.

4. We stimuleren onderzoek naar motieven en verklaringen voor radicalisering.

Actie 4.1	**We brengen sectorspecifiek onderzoek inzake radicalisering in kaart en stimuleren interdisciplinaire uitwisseling.**
Korte inhoud actie	Elk betrokken beleidsdomein monitort het sectorspecifiek onderzoek inzake radicalisering en koppelt hierover terug binnen het Platform radicalisering. Hierbij wordt ook gekeken naar federaal of Europees onderzoek. Indien er nood is aan nieuwe onderzoeksinitiatieven worden die in afstemming met de verschillende beleidsdomeinen op het Platform radicalisering besproken. Daarnaast brengen we onderzoekers vanuit verschillende disciplines bij elkaar om ervaringen uit te wisselen.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister bevoegd voor Welzijn Minister bevoegd voor Onderwijs Minister bevoegd voor Werk Minister bevoegd voor Jeugd
Beleidsdomeinen	BZ (coördinatie), OV, WSE, WVG, CJSM
Andere betrokkenen	Lokaal: VVSG

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Binnenlands Bestuur Welzijn Binnenlands Bestuur Integratie	Er werd een bevraging gedaan via het Platform radicalisering naar lopend sectorspecifiek onderzoek. Onderstaande acties of onderzoeken kunnen worden vermeld: – Voor het beleidsdomein WVG is er een verzameling gemaakt van onderzoeksrapporten over “gewelddadig extremisme in een penitentiaire context”, door het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk samen met experten van de UGent. Deze rapporten werden bezorgd aan de leden van de Gemengde Commissie hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. – Het onderzoek dat de stad Antwerpen liet uitvoeren met financiële ondersteuning van minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur, werd afgerond en het onderzoeksrapport werd opgeleverd. – Bij het Agentschap Integratie en Inburgering loopt het onderzoeksproject ‘Positieve identiteitsontwikkeling van jongeren met een migratieachtergrond ondersteunen’. Onderzoeksvragen zijn: hoe gedragen professionals zich als ondersteuner van de identiteitsontwikkeling van jongeren met een migratieachtergrond?; wat doen professionals wel en niet?; welke goede voorbeelden zien zij en vooral wat houdt hen tegen om die rol als ondersteuner op te nemen? Doelgroep van dit project zijn eerstelijnsprofessionals uit alle betrokken sectoren. Via interviews en ronde-tafel-gesprekken, georganiseerd in 4 steden en gemeenten, werd gepeild naar hun persoonlijk handelen met betrekking tot dit thema. In totaal werden er 38 professionals bevraagd uit volgende sectoren: onderwijs, welzijn, asiel en migratie, politie,	Binnen de reguliere middelen

	justitie, vrije tijd, cultuur en sport. Einde van dit jaar volgt een rapport.
Binnenlands Bestuur	Het centraal aanspreekpunt radicalisering nam ook deel aan een expertenwerkgroep ter ondersteuning van een onderzoeksvoorstel 'radicalisering' in het kader van langdurig strategisch basisonderzoek (SBO). Het onderzoeksvoorstel werd uiteindelijk niet weerhouden door IWT.
Binnenlands Bestuur	De dienst Preventie en Veiligheid van de federale overheid heeft een bestek uitgeschreven voor een 'Denktank radicalisme, gewelddadig extremisme en terrorisme'. Wanneer de denktank operationeel is, is voorzien dat ook de regio's gebruik kunnen maken van deze ondersteuning. Eventuele bijkomende onderzoeksnoden zullen via de bestaande overlegstructuren (intern en extern) worden afgestemd. Daarnaast bestaat er reeds een werkgroep van academici en onderzoekers georganiseerd door de dienst Preventie en Veiligheid van de federale overheid. De regio's zullen hierop in de toekomst worden uitgenodigd. Een eerste samenkomst zou plaatsvinden op 10 december tijdens de 'Dag van de veiligheid'.
Binnenlands Bestuur	Het Radicalisation Awareness Network stelt informatie en goede praktijken ter beschikking via hun website en hun nieuwsbrief, die door het centraal aanspreekpunt wordt opgevolgd en verspreid naar de leden van het Vlaams Platform radicalisering.

5. We optimaliseren de ondersteuning van eerstelijnswerkers (hulpverleners, leerkrachten, jeugdwerkers, VDAB-consulenten, imams,…) met betrekking tot het verwerven van kennis en vaardigheden, door vorming, expertiseontwikkeling en ontsluiting van goede praktijken.

– **We versterken de vorming van eerstelijnswerkers m.b.t. radicalisering**

Actie 5.1	**Via een projectsubsidie aan vzw Motief ondersteunen we eerstelijnswerkers in het omgaan met radicalisering bij jongeren.**
Korte inhoud actie	Vzw Motief biedt een vierdaags vormingspakket op maat aan voor leerkrachten, jeugdwerkers en welzijnswerkers rond identiteitsontwikkeling bij moslimjongeren. Meer specifiek wil vzw Motief met deze vorming de handelingsruimte van eerstelijnswerkers verruimen door het inzicht te vergroten in de levensbeschouwelijke identiteitsontwikkeling van jongeren, door het leren detecteren van en inspelen op signalen van radicalisering bij jongeren en door het uitbouwen van een emancipatorische aanpak die jongeren uitdaagt tot zelfontplooiing en kritisch burgerschap.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Stedenbeleid
Beleidsdomeinen	BZ
Andere betrokkenen	Lokaal: Antwerpen, Mechelen, Vilvoorde, Maaseik, Kortrijk, Brussel: VGC, vzw Motief

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Binnenlands Bestuur Stedenbeleid	Motief vzw organiseerde in Mechelen, Vilvoorde, Maaseik en Kortrijk, in samenwerking met de stad, een vierdaagse vorming rond radicalisering en identiteitsontwikkeling bij moslimjongeren. In Brussel werd hiervoor samengewerkt met de VGC. De laatste vorming in Antwerpen vindt plaats in november/december. – Vilvoorde: 24 deelnemers (onderwijs, jeugdwelzijnswerk) – Kortrijk: 29 deelnemers (onderwijs, jeugdwerk, jeugdwelzijnswerk, moskee, overheid, politie) – Brussel: 16 deelnemers (jeugdwerk, jeugdwelzijnswerk) – Maaseik: 12 deelnemers (onderwijs, jeugdwerk) – Mechelen: 15 deelnemers (onderwijs) Tijdens de vierdaagse vorming kwamen volgende aspecten aan bod: – Inzicht in maatschappelijke context van radicaliseringsvraagstuk en de plaats van religie in de samenleving; – Bewust worden van de betekenis van eigen levensbeschouwelijke normen en waarden (religieus en niet religieus); – Kritische reflectie omtrent opstelling t.a.v. andere levensbeschouwelijke overtuigingen; – Onderscheid kritisch burgerschap - gewelddadig radicalisme; – Inzicht in identiteitsontwikkeling van jongeren en specifiek moslimjongeren; – Inzicht in radicaliseringsprocessen bij jongeren; – Inzicht in en oefenen met actief pluralistische houding; – Pedagogisch verantwoord optreden;	40.000 binnen de reguliere middelen

	– Structurele inbedding –geproblematiseerd tot op organisatieniveau; – Cases leren analyseren; – Methodische handvaten.

Actie 5.2	**We zetten de ontwikkelde expertise van vzw Motief ruimer in d.m.v. train-the-trainer-programma's.**
Korte inhoud actie	Het pilootproject van vzw Motief is beperkt tot 30 eerstelijnswerkers in 6 steden. Om de ontwikkelde expertise ruimer in te zetten, organiseren de betrokken beleidsdomeinen train-the-trainer-programma's om zo bijkomende eerstelijnswerkers de nodige vorming te kunnen geven.
Status actie	In ontwikkeling
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister bevoegd voor Welzijn Minister bevoegd voor Onderwijs Minister bevoegd voor Werk Minister bevoegd voor Jeugd
Beleidsdomeinen	BZ (coördinatie), OV, WVG, CJSM
Andere betrokkenen	vzw Motief

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving stappen	Budget
Binnenlands Bestuur	Vzw Motief zal op basis van de opgedane expertise het voorbije jaar, de vorming bijsturen en, waar nodig in samenwerking met andere partners wiens expertise een aanvulling kan zijn op de expertise van Motief vzw, een train-the-trainer basisopleiding ontwikkelen. Vormingswerkers zullen deze train-the-trainer bij Motief kunnen volgen zodat de training daarna verder kan worden ingezet binnen de verschillende sectoren. De ontwikkeling van de train-the-trainer zal worden opgevolgd door een stuurgroep waarin ook onder meer de expertise van één of meerdere lokale deradicaliseringsambtenaren kan worden ingebracht. De minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur zal hiervoor een budget vrijmaken begin 2016.	Binnen de reguliere middelen: nog te bepalen

Actie 5.3	**We organiseren vormingsinitiatieven voor eerstelijnswerkers in samenwerking met de sectorale steunpunten en koepels met aandacht voor intersectorale uitwisseling.**
Korte inhoud actie	We organiseren verschillende vormingsdagen voor eerstelijnswerkers (leerkrachten, hulpverleners, jongerenwerkers, VDAB-consulenten, integratie- en inburgeringsmedewerkers,…) en imams. Elk beleidsdomein werkt hiervoor samen met de sectorale steunpunten en koepels. De aanpak en inhoud wordt via het Platform radicalisering afgestemd.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister bevoegd voor Welzijn Minister bevoegd voor Onderwijs Minister bevoegd voor Werk Minister bevoegd voor Jeugd
Beleidsdomeinen	BZ (coördinatie), OV, WSE, WVG, CJSM
Andere betrokkenen	koepels en steunpunten van de verschillende sectoren

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Welzijn	– Op 21 april 2015 organiseerde EXPOO een kennisupdate over radicalisering voor professionals werkzaam in opvoedings- en gezinsondersteunende initiatieven. Tijdens deze kennisupdate werd het dossier radicalisering voorgesteld. Daarnaast leverden OTA Vlaams-Brabant & Brussel, Fouad Gandoul en Francine Dal een bijdrage. De Kind en Gezin Academie zorgde voor een audiovisuele opname van dit event. Je kan daardoor de bijdragen van twee sprekers online herbekijken. Op 30 november organiseert EXPOO een studiedag rond opvoeding, waarop ook aandacht gaat naar radicalisering. EXPOO onderzoekt ook of ze een online-cursus kan ontwikkelen over radicalisering met partners. – Op een bijeenkomst met de koepels en steunpunten jeugdhulp is een nota opgesteld met input inzake vorming, expertiseontwikkeling en ondersteuning. In een eerste fase wordt ingezet op kennisdeling en uitwisseling, waarbij de aandacht voor radicalisering ingebouwd worden in het bestaande aanbod. – Op de site Kennisplein.be kan expertise en informatie gepost worden i.v.m. radicalisering en diversiteit, met extra aandacht voor het invullen van kenniskaarten (hoe beroep doen op expertise), en het organiseren van een kenniskring (samenkomst).	Binnen de reguliere middelen
	– Het OTA Vlaams-Brabant/Brussel ontwikkelde een eerste vormingsaanbod voor de voorzieningen van het Agentschap Jongerenwelzijn. Zij bieden ook ondersteuning van jeugdhulpverleners op casusniveau (dossierbespreking, gesprek met jongere en zijn context). Zij zullen een eenmalige projectsubsidie van het Agentschap Jongerenwelzijn krijgen om gericht vorming aan te bieden binnen de sector zodat deze enerzijds kennis vergaart omtrent het thema, en anderzijds concrete handvatten in handen krijgt om hier mee om te gaan.	75.000 binnen de reguliere middelen

Onderwijs	– Het provinciaal onderwijs Vlaanderen organiseerde op 25 september 2015 een vorming met als titel “Radicalisering en Diversiteit, een uitdaging voor onderwijs”. – Het GO! biedt een nascholing aan met “informatie over religieuze, pedagogische, historisch-politieke en psychologische aspecten van radicalisme en extremisme bij adolescenten, gebracht door toonaangevende stemmen uit het maatschappelijk debat. Met praktische voorbeelden en methodieken om constructieve acties om op school te ondernemen.” Het betreft een traject van 6 sessies van telkens een halve dag, die apart gevolgd kunnen worden in najaar 2015 en herhaald zullen worden in het voorjaar van 2016.
Jeugd	– Er zijn verschillende voorbeelden waarop de jeugdwerksector en zijn koepelorganisaties zelf het initiatief nemen om aan uitwisseling en vorming te doen. Zo heeft Uit de Marge op 5 februari een studiedag georganiseerd in samenwerking met Motief vzw en Samenlevingsopbouw die draaide rond ‘Impact van het radicaliseringsdebat op jongeren’. VVSG heeft op 26 mei in samenwerking met de stad Mechelen een studiedag georganiseerd: ‘een integrale kijk op radicalisering: lokale antwoorden op een globale uitdaging’, waar verschillende workshops specifiek inzoomden op de mogelijke aanpak en methodieken voor jeugdwerk. VVJ zorgde voor een vormingsmoment waarop Arktos vzw de vorming ‘Bounce along’ heeft aangeboden aan jeugddienstmedewerkers uit de centrumsteden. Arktos vzw heeft drie verschillende vormingen ontwikkeld waar ook jeugdwerkers beroep op kunnen doen, specifiek om de weerbaarheid van jongeren te versterken. Op 16 oktober organiseerden Politeia en Arktos vzw een studiedag ‘Witte zwanen zwarte zwanen, Inclusie en participatie als dam tegen radicalisering?!’ waar besproken werd of mogelijke omgevingsfactoren een voedingsbodem zijn voor radicalisering en hoe inclusie en participatieve initiatieven hier kunnen op inspelen.
Integratie	– Op de studiedag van Arktos vzw en van de VVSG begeleidde het AII ook een workshop rond identiteitsontplooiing bij jongeren, als ook voor vzw Jong. – Op 16 en 18 juni organiseerde AII infosessies over radicalisering voor haar medewerkers in Mechelen en Turnhout waarop de stafmedewerker positieve identiteit en maatschappijvorming van de stad Mechelen kwam spreken. In de nabije toekomst zullen nog meer vormingen en infosessies rond het thema radicalisering voor alle eerstelijnsmedewerkers van het AII georganiseerd worden.

– **We ontsluiten aanwezige expertise en verspreiden goede praktijken.**

Actie 5.4	**De sectorale steunpunten en koepels brengen goede praktijken, methodieken, materialen in kaart en ontsluiten ze.**
Korte inhoud actie	De ondersteuningsstructuren binnen de verschillende sectoren zorgen voor expertiseontwikkeling en ontsluiting van goede praktijken, methodieken en materialen, waarbij ook gekeken wordt naar goede praktijken uit het buitenland. Hierbij is ook aandacht voor intersectorale uitwisseling. Bestaande toolboxen en expertisenetwerken voor diversiteit en cultuurgevoelig werken ontwikkelen een focus op radicalisering.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering Minister bevoegd voor Welzijn Minister bevoegd voor Onderwijs Minister bevoegd voor Werk Minister bevoegd voor Jeugd
Beleidsdomeinen	BZ (AII), OV, WSE, WVG, CJSM
Andere betrokkenen	koepels en steunpunten van de verschillende sectoren

Rapportage

Bevoegdheden	**Beschrijving**	**Budget**
Welzijn	– EXPOO (Kind en Gezin) biedt via haar website http://www.expoo.be/radicalisering heel wat ondersteunend materiaal aan. – Op 30 september werd een eerste overleg georganiseerd tussen het Agentschap Jongerenwelzijn en alle organisaties binnen de Bijzondere Jeugdzorg die een specifiek aanbod hebben omtrent radicalisering. Ook de koepels zijn hierbij uitgenodigd aangezien ze recent nog een bevraging deden bij hun leden hieromtrent. Doel is om enerzijds de goede praktijken in kaart te brengen, ook cijfermatig, en anderzijds om te bekijken op welke manier deze gedeeld kunnen worden.	Binnen de reguliere middelen
	– De Touter vzw zal een eenmalige projectsubsidie van het Agentschap Jongerenwelzijn krijgen om hun expertise op het vlak van interculturalisering op organisatieniveau en personeelsbeleid intensief en actief te verbreden naar andere organisaties.	75.000 binnen de reguliere middelen
Onderwijs	Het GO ontwikkelde een visietekst rond radicalisering. Deze is terug te vinden op hun website.	
Jeugd	Tijdens het specifiek sectoroverleg met het jeugdwerk wordt ook steeds gepolst naar nieuwe initiatieven en gebruikte methodieken.	
Integratie	Interne informatiedeling en afstemming gebeurt in een eerste fase op de interne werkgroep 'preventie van radicalisering' van het AII. Goede praktijken, methodieken en materialen worden centraal via de werkgroep gebundeld en worden meegenomen in de ondersteuning van o.a. lokale besturen. Daarnaast neemt het AII deel aan het Vlaams Platform radicalisering waar de basis gelegd wordt voor de intersectorale expertise-uitwisseling en voor een geïntegreerd beleid.	

Actie 5.5	**Het Agentschap Integratie en Inburgering stelt haar expertise inzake interculturaliteit prioritair ter beschikking van de lokale actoren in de gemeenten met een radicaliseringsproblematiek.**
Korte inhoud actie	AII stelt haar expertise inzake diversiteit en interculturele competenties ter beschikking van de lokale actoren in de steden met een radicaliseringsproblematiek indien hier vraag naar is (intervisietrajecten, interculturaliseringstrajecten, vorming interculturele communicatie, vorming identiteitsontwikkeling bij jongeren met een migratieachtergrond,…)
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering
Beleidsdomeinen	BZ (AII)
Andere betrokkenen	Lokaal: getroffen steden en gemeenten

Rapportage

Bevoegdheden	**Beschrijving**	**Budget**
Integratie	AII stelde haar expertise inzake diversiteit ter beschikking van verschillende lokale actoren in heel wat steden en gemeenten onder meer in: – Turnhout: AII nam deel aan de werkgroep preventie van de stad; – Oostende: AII nam deel aan overleg met directie integrale veiligheid en samenleven rond preventieve aanpak van radicaliseringsprocessen op lokaal niveau; – Maasmechelen: interculturaliseringstraject op maat; – Maaseik: ondersteuning van het platform voor de beheersing van radicalisering en polarisering; – Regionaal Ondersteunend Overleg Integratie Inburgering (ROOII) Kortrijk en Oostende: vorming door AII 'Omgaan met levensbeschouwelijke diversiteit in de hulpverlening'; – Kortrijk: vorming door AII 'Impact van levensbeschouwing op identiteitsvorming' voor lokale onderwijssector, socio-culturele sector e.a., in organisatie van stad Kortrijk en ter voorbereiding op theatervoorstelling 'Reizen Jihad' (SINCOLLECTIEF); op vraag van stad Kortrijk kunnen secundaire scholen beroep doen op begeleiding van AII om leraren voor te bereiden om een klasgesprek aan te gaan over het thema 'radicalisering'; – Vilvoorde: AII en de lokale stafmedewerker radicalisering brachten alle actoren samen die lokaal hulp verlenen aan jongeren en hun families om de actuele noden te bundelen en daar waar nodig samen te werken; vorming door AII 'omgaan met geradicaliseerde jongeren en hun omgeving' voor alle medewerkers van het JAC binnen het CAW Vilvoorde; vorming 'identiteitsontplooiing bij moslimjongeren' voor alle medewerkers van het CAW en JAC Halle-Vilvoorde; – Leuven: ondersteuning bij uitwerken van preventieplan rond preventie radicalisering; vorming aan politiekorps Leuven, vorming aan medewerkers van de stad Leuven.	Binnen de reguliere middelen

Actie 5.6	**Dep. OND biedt handvatten aan leerkrachten/CLB-medewerkers in het omgaan met signalen van radicalisering.**
Korte inhoud actie	Dep. OND verstuurt een extra editie van de nieuwsbrief "Schooldirect", integraal gewijd aan radicalisering, naar alle scholen en CLB's in Vlaanderen. Klasse organiseert een 'Klasse-live' waar leerkrachten/CLB-medewerkers rechtstreeks vragen kunnen stellen aan twee deskundigen. Klasse ontwikkelt een eerstelijnsbrochure die integraal gewijd is aan het thema gericht naar leerkrachten en CLB-medewerkers. Daarnaast agendeert Dep. OND het thema op overlegmomenten met de CLB-sector om zo de noden in kaart te brengen. Dep. OND richt een centraal meldpunt (e-mailadres) op waar alle scholen, CLB's en ouders met vragen terecht kunnen. Hierover wordt ruim gecommuniceerd (o.a. via KlasCement en Schooldirect).
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Onderwijs
Beleidsdomeinen	OV
Andere betrokkenen	Klasse

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Onderwijs	Er werd de voorbije maanden ingezet op het aanbieden van handvatten voor eerstelijnswerkers die in de praktijk geconfronteerd worden met radicalisering: – Er werd in januari 2015 een extra editie van de nieuwsbrief "Schooldirect" gewijd aan het thema radicalisering. In deze nieuwsbrief stond onder andere vermeld waar en bij wie men terecht kan (lokaal en bovenlokaal) bij vragen of problemen; – Klasse lanceerde in januari een eerste 'Klasse-live' waar leerkrachten/CLB-medewerkers (al dan niet anoniem) via livestream vragen konden stellen aan twee deskundigen (Chris Wyns en Bilal Benyaich); – Er werd in januari 2015 binnen het beleidsdomein onderwijs een centraal aanspreekpunt gelanceerd waar scholen en CLB's met vragen terecht kunnen: deradicalisering.onderwijs@vlaanderen.be; – Via het gratis onlineplatform voor leerkrachten "Klascement" werd er met succes een specifieke oproep gelanceerd voor het binnen sturen van lesmateriaal/educatief materiaal rond radicalisering. Aan de hand van dit materiaal kunnen leerkrachten elkaar inspireren en gericht materiaal delen voor leerlingen van alle leeftijden; – Klasse verzamelde alle voorgaande informatie en vulde deze aan met getuigenissen, goed praktijkvoorbeelden en tips rond signaalherkenning, aanpak, preventie en hulpkanalen. Al deze info werd gebundeld in één multimediaal dossier "Radicalisering" dat online te bekijken is: https://www.klasse.be/radicalisering/	Binnen de reguliere middelen

Actie 5.7	Dep. CJSM zorgt voor informatiedeling tussen jeugdwerkorganisaties.
Korte inhoud actie	Dep. CJSM organiseert structureel overleg met en tussen jeugdwerkorganisaties om informatie te ontsluiten en de noden m.b.t. de aanpak van radicalisering te bevragen.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Jeugd
Beleidsdomeinen	CJSM
Andere betrokkenen	De Ambrassade en andere diverse jeugdorganisaties

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Jeugd	Via een specifiek sectoroverleg houdt de afdeling Jeugd vinger aan de pols bij koepelorganisaties en hun lokale werkingen. Concrete noden en vragen worden meegenomen naar het Vlaams Platform radicalisering.	Binnen de reguliere middelen

Actie 5.8	VDAB biedt handvatten aan haar medewerkers in het omgaan met signalen van radicalisering.
Korte inhoud actie	Via de interne communicatiekanalen verspreidt VDAB naar haar medewerkers handvatten in het omgaan met signalen van radicalisering.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Werk
Beleidsdomeinen	WSE
Andere betrokkenen	

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Werk	Reeds in het voorjaar van 2015 heeft VDAB intern een uitgebreide communicatiecampagne gedaan naar zijn medewerkers om signalen van radicalisering te herkennen. Via intranet werd relevante info verspreid naar het personeel. Tevens werd een intern aanspreekpunt aangesteld waar medewerkers discreet terecht kunnen met vragen over deze problematiek. Binnen VDAB functioneert er ook de werkgroep 'preventie radicalisering' bestaande uit personeelsleden van voornamelijk de basisdienstverlening. Deze werkgroep neemt initiatief om deze problematiek verder onder de aandacht te brengen van het personeel tijdens overlegmomenten of in workshops. In november 2015 organiseert de werkgroep een intern vormingsmoment voor consulenten en belangstellenden over 'omgaan met radicalisering'. Al deze acties krijgen de nodige aandacht naar opvolging	Binnen de reguliere middelen

– Eerstelijnswerkers kunnen voor ondersteuning terecht bij aanspreekpunten.

Actie 5.9	**Referentiepersonen 'radicalisering' binnen Jongerenwelzijn, de sociale diensten van de jeugdrechtbank en de justitiehuizen zorgen voor interne ondersteuning en fungeren als extern aanspreekpunt.**
Korte inhoud actie	Bij de gemandateerde voorzieningen (OCJ en VK) bijzondere jeugdzorg en de sociale diensten van de jeugdrechtbank worden referentieconsulenten 'radicalisering' aangeduid, binnen de justitiehuizen worden referentie justitie-assistenten aangeduid. Zij worden opgeleid in de thematiek zodat zij hun collega's kunnen ondersteunen. Externen kunnen hen aanspreken op de bijdragen die onze diensten in deze problematiek kunnen bieden. Jongerenwelzijn zal voor de referentieconsulenten ook intervisie voorzien ter aanscherping van hun expertise.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Welzijn
Beleidsdomeinen	WVG
Andere betrokkenen	

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Welzijn	Referentieconsulenten bij gemandateerde voorzieningen (ondersteuningscentra jeugdhulp - OCJ) en bij sociale diensten (SD) voor gerechtelijke jeugdhulp: – In elke regio werden minimaal 2 referentieconsulenten aangeduid. In totaal zijn er momenteel 19 aanspreekpunten actief verspreid over de regio's en over de diensten (SDJ en OCJ) – Een eerste intervisie met deze aanspreekpunten ging door op 12 mei 2015. Op deze eerste intervisie was ruimte voorzien om elkaar te leren kennen en om te bespreken wat de verwachtingen zijn van het beleid naar de referentieconsulenten toe (rol en positie) aan de hand van de nota 'Jeugdhulp en radicalisering'. Er werd een toelichting gegeven over het Vlaamse beleid i.c. radicalisering en de rol van jeugdhulp hierin. En er werd bevraagd welke vormings- en informatienoden er zijn. Dit gebeurde aan de hand van een informatiebundel. – Een volgende bijeenkomst vond plaats op 13 oktober 2015 en stond volledig in het teken van een opleiding en introductie in de materie door OTA Vlaams-Brabant. Justitieassistenten bij justitiehuizen: – Er zijn tot op heden geen referentie-justitieassistenten aangeduid. Momenteel is de directeur van het justitiehuis het aanspreekpunt voor radicalisering. Ook bij het hoofdbestuur werd een aanspreekpunt aangeduid. – Eind september is er overleg geweest met de Veiligheid van de Staat met het oog op een kennismaking. Tijdens het overleg werd afgesproken dat zij zouden instaan voor de organisatie van een infosessie omtrent de thematiek van de radicalisering en dit voor de directies van de justitiehuizen en de beleidsmedewerkers van het hoofdbestuur. De organisatie ervan zou vermoedelijk tegen het einde van het jaar zijn of begin volgend jaar gebeuren. – Vervolgens zou bekeken worden in welke mate deze of een andere infosessie met andere accenten kan georganiseerd worden voor de	Binnen de reguliere middelen

JA. Er zou ook bekeken moeten worden of er een samenwerkingsprotocol moet uitgewerkt worden i.f.v. info uitwisseling naar analogie met DG EPI.

- Er is ook voorbereidend overleg met diverse actoren (Agentschap Jongerenwelzijn, Afdeling Welzijn en Samenleving, EPI, OCAD,...) voor de opmaak van een informatie- en opleidingsaanbod.
- Binnen de afdeling is er tevens al gewerkt aan een afsprakenkader inzake centralisering van de informatie inzake radicaliseringsdossiers.

Actie 5.10	**Referentiepersonen 'radicalisering' binnen de onderwijskoepels, het GO! en de CLB-sector zorgen voor interne ondersteuning.**
Korte inhoud actie	Bij de onderwijskoepels, het GO! en de CLB-sector worden referentiepersonen 'radicalisering' aangeduid. Zij bouwen expertise op rond het thema en stellen die ter beschikking van hun collega's.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Onderwijs
Beleidsdomeinen	OV
Andere betrokkenen	

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Onderwijs	Binnen elke onderwijs/CLB-koepel/net werd een referentiepersoon radicalisering aangeduid. Op die manier heeft het centrale aanspreekpunt duidelijke contactpersonen voor overleg en informatiedoorstroming. Deze referentiepersonen bouwden expertise op rond het thema in functie van interne ondersteuning van collega's	Binnen de reguliere middelen

6. We gaan het overleg aan met vertegenwoordigers van de levensbeschouwingen.

– **We faciliteren de interlevensbeschouwelijke dialoog**

Actie 6.1	**Het Agentschap Binnenlands Bestuur faciliteert de interlevensbeschouwelijke dialoog (ILD).**
Korte inhoud actie	De ILD wordt driemaandelijks georganiseerd onder roterend voorzitterschap van de levensbeschouwingen. Het Agentschap Binnenlands Bestuur staat in voor het secretariaat: in overleg met het voorzitterschap, verstuurt het Agentschap Binnenlands Bestuur de uitnodigingen en zorgt voor de verslaggeving van de bijeenkomsten van de ILD.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Integratie en Inburgering
Beleidsdomeinen	BZ
Andere betrokkenen	vertegenwoordigers van de erkende levensbeschouwingen

Rapportage

Bevoegdheid	**Beschrijving**	**Budget**
Binnenlands Bestuur	Sinds de start in 2014 waren er 5 bijeenkomsten (2 in 2014 en 3 in 2015). Een 4de bijeenkomst in 2015 is nog gepland.	Binnen de reguliere middelen

Actie 6.2	**We bevorderen de interlevensbeschouwelijke competenties van jongeren.**
Korte inhoud actie	In overleg met de erkende instanties en de onderwijskoepels en het GO! worden noden gedetecteerd. Op basis daarvan zal het charter rond de interlevensbeschouwelijke competenties worden verfijnd en geactualiseerd. In overleg met de erkende instantie voor het organiseren van islamonderwijs werken we aan een versterking van de werving, professionalisering en begeleiding van leraren islam. Ook de inspectie levensbeschouwelijke vakken islam willen we inhoudelijk verder uitbouwen.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Onderwijs
Beleidsdomeinen	OV
Andere betrokkenen	erkende instanties, onderwijskoepels, GO!

Rapportage

Bevoegdheid	**Beschrijving**	**Budget**
Onderwijs	De voorbije maanden werd overleg opgestart met de vertegenwoordigers van de erkende instanties, de onderwijskoepels en het GO! in functie van de versterking van de interlevensbeschouwelijke dialoog. Uitgangspunt hierbij is dat de levensbeschouwelijke vakken gebruikt kunnen worden als hefboom voor dialoog tussen leerlingen van verschillende overtuigingen. Enkele jaren geleden werd daarrond een gemeenschappelijk charter	Binnen de reguliere middelen

	ondertekend. Binnen dit kader werden er 24 interlevensbeschouwelijke competenties afgesproken waarrond alle leraren levensbeschouwelijke vakken werken. In overleg wordt momenteel gewerkt aan een engagementsverklaring ter versterking van deze interlevensbeschouwelijke dialoog op school.

Actie 6.3	**We ondersteunen leerkrachten levensbeschouwing op vlak van interlevensbeschouwelijke dialoog**
Korte inhoud actie	De inspectie Islamitische godsdienst organiseert verschillende vormingsdagen rond godsdienst en interlevensbeschouwelijke dialoog voor leerkrachten levensbeschouwing.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Onderwijs
Beleidsdomeine	OV
Andere betrokkenen	Inspectie Islamitische godsdienst

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving stappen	Budget
Onderwijs	Vanuit de onderwijsinspectie levensbeschouwelijke vakken werden de voorbije maanden verschillende vormingsdagen rond radicalisering georganiseerd voor leerkrachten islam en ook een gemeenschappelijke studiedag Islam en Rooms-Katholieke Godsdienst. Net als vorig schooljaar plannen de onderwijsinspectie levensbeschouwelijke vakken en verschillende onderwijskoepels ook in het schooljaar 2015-2016 vormingsmomenten rond het thema radicalisering of ruimer rond het thema diversiteit. Hierbij een overzicht van alle georganiseerde vormingen binnen onderwijs: – 26/02/2013: een gezamenlijke studiedag voor leerkrachten Levensbeschouwelijke vakken, over “Interlevensbeschouwelijke dialoog en samenwerking” georganiseerd door het Nascholingsinstituut. – 12/11/2013 en 18/11/2013: Pedagogische studiedag voor Islamleerkrachten Secundair- en lager onderwijs van heel Vlaanderen over ”Radicalisering van moslimjongeren”, met als sprekers: Marjon Van San, Roger Boonen, en Ahmed Azzouz – 18/11/2013: Interlevensbeschouwelijke competenties gepresenteerd op de pedagogische studiedag Islam Lager Onderwijs. – 12/11/2013: Interlevensbeschouwelijke competenties gepresenteerd op de pedagogische studiedag Islam Secundair Onderwijs. – Op initiatief van het GO! gaf onderwijsinspecteur levensbeschouwelijke vakken Ahmed Azzouz, in juni 2014, samen met Peter Adriaenssens een vorming in Vilvoorde voor zowel leerkrachten als voor directeurs, met als thema: “Grenzen van idealisme”. Het thema radicalisering werd benaderd vanuit de psychologie, geschiedenis, politiek en religie. – Gemeenschappelijke studiedagen Islam en Rooms-Katholieke Godsdienst op 18 november 2014: om de 2 jaar worden er gemeenschappelijke studiedagen Islam en Rooms-Katholieke godsdienst georganiseerd, in samenwerking met het Universitair	Binnen de reguliere middelen

Centrum Sint Ignatius Antwerpen (UCSIA). De bedoeling van deze studiedagen is vooral de verdraagzaamheid tussen beide religies te bevorderen en in te zetten op een openheid en zoeken naar gemeenschappelijke normen en waarden tussen deze 2 wereldgodsdiensten.

- Het MAS (Museum aan Het Stroom) en de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience te Antwerpen organiseerden in het najaar van 2014 een expo over heilige boeken en heilige plaatsen in de drie wereldgodsdiensten. De tentoonstelling 'Heilige Plaatsen, Heilige Boeken' stelt drie wereldgodsdiensten centraal: het jodendom, het christendom en de islam.
  Meer concreet belicht de expo de betekenis van heilige boeken en plaatsen vroeger en nu. Voor scholen werden diverse interactieve rondleidingen uitgewerkt, die perfect aansluiten bij de visienota over de interlevensbeschouwelijke competenties. Leerkrachten Islam van het Lager Onderwijs in Antwerpen hebben een bezoek gebracht aan het MAS, hebben uitleg gekregen van de curator over het educatief aanbod voor het Lager Onderwijs. De bedoeling was om daarna met hun leerlingen een bezoek te brengen aan het MAS, met de nadruk op de realisatie van de interlevensbeschouwelijke competenties.
- Studiedag op 2 februari 2015 voor leerkrachten Secundair Onderwijs in Antwerpen met als thema: "Radicalisering: voorrecht of onrecht?".
- Studiedag op 16 maart 2015 voor leerkrachten Islam Lager- en Secundair Onderwijs van Vlaams-Brabant, Brussel, Limburg, Oost- en West-Vlaanderen, in Vilvoorde, met als thema: "Knelpunten bij de opvoeding tot vrije, verantwoordelijke en verdraagzame burgers."
- Pedagogische studiedag Islam voor het Lager Onderwijs (leerkrachten provincie Antwerpen) op donderdag 28 mei 2015: "Radicalisering: voorrecht of onrecht?"
- Op dit moment worden er gemeenschappelijke studiedagen Islam/Rooms-Katholieke Godsdienst georganiseerd voor het najaar van 2015. Er zal gefocust worden op dialoog tussen leerkrachten Islam en Rooms-Katholieke godsdienst van het Secundair Onderwijs. Een aantal belangrijke en relevante thema's zal besproken worden door beide groepen leerkrachten, met als doel gemeenschappelijke raakvlakken te ontdekken en begrip op te brengen voor de verschillen.

Via het Nascholingsinstituut zullen er ook gemeenschappelijke studiedagen worden georganiseerd met alle erkende levensbeschouwingen in 2016, met als thema: "Empathische dialoog". Deze studiedag zal 4 maal georganiseerd worden in verschillende provincies van Vlaanderen.

– **We optimaliseren de inzet van kennisprofessionals vanuit de moslimgemeenschap.**

Actie 6.4	**We ontwikkelen een aanbod MO en NT2 op maat voor imams.**
Korte inhoud actie	Het Agentschap I&I start een pilootproject waarbij MO en NT2 aangeboden wordt op maat van imams of eventueel geïntegreerd wordt in bestaande imamopleidingen.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Integratie en Inburgering
Beleidsdomeinen	BZ
Andere betrokkenen	Moslimexecutieve

Rapportage

Bevoegdheden	**Beschrijving stappen**	**Budget**
Integratie Inburgering	Het Vlaamse Agentschap Integratie en Inburgering en het Antwerpse Agentschap Integratie en Inburgering werken samen een projectvoorstel uit, in nauw overleg met de moslimgemeenschappen (Moslimexecutieve, het Platform van Vlaamse Imams, koepelorganisaties, moskeebesturen,…) om een traject op maat op te starten voor imams. Het traject bestaat uit NT2 en MO en wil imams (van erkende en niet-erkende moskeeën) handvatten aanreiken om enerzijds hun Nederlands te verbeteren en om anderzijds (in dialoog) kennis op te doen over de seculiere Vlaamse context en de plaats van de islam hierin opdat ze daarover ook op een genuanceerde manier in gesprek kunnen gaan met alle leden (incl. jongeren) binnen de moskeegemeenschap. Ook kennis over onderwijs, tewerkstellings- of welzijnsaanbod kunnen hierin aan bod komen zodat ook imams jongeren kunnen toeleiden naar de juiste experten of instanties ter zake. De moslimgemeenschappen worden nauw betrokken bij het uitwerken van het project, de inhoud van het traject en bij de toeleiding en werving van de doelgroep. In eerste instantie worden twee pilootregio's naar voor geschoven: Antwerpen en Vlaams-Brabant. De Agentschappen zullen voor het jaareinde een projectvoorstel indienen. Het traject zou dan begin 2016 van start gaan.	50.000 binnen de reguliere middelen

Actie 6.5	We faciliteren de vorming en professionalisering van imams.
Korte inhoud actie	Bij de vertegenwoordigers van de moslimgemeenschap wordt aangedrongen op een kwalitatieve opleiding voor imams in Vlaanderen, waarvan kennis van het Nederlands en kennis van de maatschappelijke context een essentieel onderdeel uitmaken. Dit academiejaar werden reeds twee concrete initiatieven opgestart: de éénjarige masteropleiding 'Islamitische theologie en godsdienstwetenschappen' aan de KU Leuven en het professionaliseringstraject voor imams-in-opleiding i.s.m. de Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen (AUHA). Ook het aanbod voor imams vanuit inburgering (actie 6.4) kan een opstap bieden naar verdere vorming en professionalisering.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Onderwijs
Beleidsdomeinen	OV
Andere betrokkenen	KU Leuven, AUHA-instellingen

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Onderwijs	In het academiejaar 2014-2015 ging de optie Islamitische theologie en godsdienstwetenschappen binnen de Master in de wereldreligies aan de KULeuven van start. Deze opleiding beoogt de reflectie over Islam in relatie tot de Westerse cultuur, andere (godsdienst)wetenschappelijke benaderingen en andere godsdiensten te stimuleren, met het oogmerk intellectuelen te vormen die in staat zijn vanuit een moslimperspectief kritisch-reflexief te participeren in cultuur en samenleving, onderwijs, zorgsector, etc. De opleiding is bedoeld voor wie al over een academisch bachelordiploma beschikt en zich bijkomend wenst te bekwamen om vanuit, en in dienst van de moslimgemeenschap, de rol op te nemen van bijvoorbeeld Islamconsulent. Ook werd een specifiek schakelprogramma georganiseerd waarbij studenten die niet beschikken over een academische bachelor de nodige competenties kunnen behalen om in te stromen in de master. Studenten die dat wensen kunnen dan eveneens een specifieke lerarenopleiding volgen om later als leerkracht in de tweede en derde graad van het secundair onderwijs en het hoger onderwijs aan de slag te gaan. Op 17 september 2013 werd met de Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen (AUHA), de voorzitter van de Raad van Theologen en de voorzitter van het Jisr Al-Amana instituut een intentieverklaring tot samenwerking met betrekking tot professionaliseringstrajecten voor imams ondertekend. Het is de bedoeling dat huidige en toekomstige imams naast religieuze opleidingsonderdelen (bijvoorbeeld Arabische literatuur, Koranwetenschappen) bepaalde seculiere opleidingsonderdelen (bijvoorbeeld recht, bemiddeling,...) kunnen gaan volgen om meer aansluiting te vinden met de samenleving waarin ze wonen en werken. Het proefproject is concreet van start gegaan in het academiejaar 2014-2015.	Binnen de reguliere middelen

Actie 6.6	**We ondersteunen de Moslimexecutieve voor de oprichting van een infolijn voor eerstelijnswerkers.**
Korte inhoud actie	De Moslimexecutieve bouwt een infolijn uit waar eerstelijnswerkers of ouders terecht kunnen met vragen rond theologische ondersteuning.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Integratie en Inburgering
Beleidsdomeinen	BZ
Andere betrokkenen	Moslimexecutieve

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Binnenlands Bestuur	De Moslimexecutieve heeft een projectaanvraag ingediend om een infolijn op te starten. Hiertoe willen ze een projectmedewerker aanwerven die zowel telefonisch als per email te bereiken is. De doelstelling is drieledig: theologische ondersteuning bieden aan jongeren die zoekende zijn naar hun moslimidentiteit, ondersteuning bieden aan ouders en aan eerstelijnswerkers rond theologische vraagstukken. Dit alles ondersteund door een website met informatie over de Islam vandaag in Vlaanderen en beschikbare methodieken om in gesprek te gaan met jongeren over de Islam. Het project zal nauw samenwerken met het project 'Netwerk Tegendiscours' (actie 6.9) en met de op te richten helpdesk voor ouders (actie 7.1). Het project zou begin volgend jaar van start gaan.	60.000 binnen de reguliere middelen

Actie 6.7	**We informeren de moskeeverenigingen over het onderwijs-, jeugdhulp- en welzijnsaanbod.**
Korte inhoud actie	Voorzitters van moskeeën en imams worden geïnformeerd over het onderwijs-, jeugdhulp- en welzijnsaanbod zodat zij gericht kunnen toeleiden.
Status actie	Nog op te starten
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Integratie en Inburgering Minister bevoegd voor Welzijn Minister bevoegd voor Onderwijs
Beleidsdomeinen	WVG (coördinatie), OND, BZ (AII)
Andere betrokkenen	Moslimexecutieve

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Welzijn Onderwijs	Deze actie moet nog worden opgestart. Voor deze actie kan onder meer worden samengewerkt met het Agentschap Integratie en Inburgering, in het kader van het project NT2 en MO op maat van imams.	n.v.t.

Actie 6.8	**Dep. WVG ontwikkelt met lokale moslimconsulenten een afsprakenkader voor de gemeenschapsinstellingen.**
Korte inhoud actie	In nauw overleg met de lokale moslimconsulenten ontwikkelen de gemeenschapsinstellingen een afsprakenkader (richtorder) aangaande het omgaan met radicalisering op het niveau van het leefgroepsklimaat, het groepsaanbod en individuele casussen.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Welzijn
Beleidsdomeinen	WVG
Andere betrokkenen	moslimconsulenten gemeenschapsinstellingen

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving stappen	Budget
Welzijn	– Voor GI De Kempen zijn reeds afspraken gemaakt. – Er is, via de Moslimexecutieve, contact opgenomen door de centrale administratie van de afdeling gemeenschapsinstellingen met de coördinator van alle moslimconsulenten in de gevangenissen en gemeenschapsinstellingen met het oog op een onderhoud hieromtrent alsook op het aanstellen van nieuwe consulenten in de GI's De Zande en De Grubbe. Deze hebben inmiddels plaatsgevonden en zij gaan een consulent voordragen voor gemeenschapsinstelling De Zande en De Grubbe en het Vlaams detentiecentrum.	Binnen de reguliere middelen

Actie 6.9	**We richten een netwerk van islamexperten op om een tegendiscours in scholen te voeren.**
Korte inhoud actie	We richten een netwerk op van een 20-tal islamexperten die een tegendiscours in scholen kunnen voeren. We coachen en ondersteunen hen op het vlak van conflicthantering, geweldloze communicatie, gesprekstechnieken, …
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Onderwijs
Beleidsdomeinen	OND
Andere betrokkenen	Moslimexecutieve

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Onderwijs	Om het fenomeen van radicalisering in de toekomst op een meer preventieve manier te kunnen aanpakken werd er de voorbije maanden, in samenwerking met vertegenwoordigers van de moslims in Vlaanderen, het voorbereidende werk geleverd voor de oprichting van een netwerk tegendiscours. Door middel van een netwerk van ervaren islamexperten die zowel een grondige kennis hebben van de islamitische theologie en eveneens vertrouwd zijn met de leefwereld van de jongeren kan er duiding gegeven worden over de islam en de islamitische normen en waarden aan jongeren, klasgroepen en eerstelijnswerkers (leerkrachten, CLB-medewerkers, time-outprojectbegeleiders). Dit netwerk zal in de toekomst zowel preventief als curatief ingezet kunnen worden. Het netwerk ging effectief van start op 1 oktober 2015 met de aanstelling van dhr. Khalid Benhaddou als coördinator. Hij is naast islamleerkracht ook de Imam van de Grote moskee van Gent en voorzitter van het platform van Vlaamse Imams.	80.000 binnen de reguliere middelen

7. We ondersteunen de ouders.

Actie 7.1	**We richten binnen een netwerk van experten een helpdesk op voor ouders, vrienden en kennissen van radicaliserende jongeren.**
Korte inhoud actie	De helpdesk moet een platform zijn met een dispatchende rol naar het reguliere aanbod. Ze moet vraagverheldering bieden, informeren door bijvoorbeeld tegenverhalen, ondersteunen en gericht kunnen doorverwijzen naar het geschikte reguliere aanbod. Hij wordt ingebed in een netwerk van experten en is toegankelijk, o.a. online. De OTA's (ondersteuningsteams allochtonen) kunnen hier een belangrijke rol in spelen.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Welzijn
Beleidsdomeinen	WVG
Andere betrokkenen	Ouders(groepen) en gemeenschappen, Minderhedenforum en federaties, lokale ambtenaren, imams en theologische infolijn (cf. actie 6.6), CAW's, Huizen van het Kind en inloopteams, OTA's, Cocon Vilvoorde, De Touter, CLB's, IACSSO en S.A.S.

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Welzijn	Om deze actie uit te werken is een werkgroep opgestart met vertegenwoordigers van Kind en Gezin, Algemeen Welzijnswerk, OTA's en CLB's. De werkgroep zal eerst een bevraging van de huidige noden op het terrein organiseren via een selectie van stakeholders (zie andere betrokkenen). Deze bevraging gaat door op donderdag 10 december in De Markten te Brussel. We leggen volgende vragen voor: – Wat zijn concrete noden die ouders, vrienden en kennissen hebben in de verschillende fases van radicalisering (vermoeden en begin van radicalisering, vertrokken jongeren of echtgenoten, teruggekeerde jongeren of echtgenoten)? Waar kunnen ze met hun noden terecht? – Hoe kan de helpdesk daar aanvullend een antwoord op bieden? We maken ook een inventaris van (buitenlandse) ervaringen en voorbeelden, en contacteren relevante initiatieven. Er is nog een werkbezoek gepland aan Duitsland (op 10 november 2015 naar Düsseldorf). Ook bij de KBS is er een (gesloten) oproep gebeurd via de lokale besturen om projecten in te dienen waar families gesteund worden. Er is KBS gevraagd om de geselecteerde projecten mee te kunnen betrekken in de uitwerking en uitbouw van de helpdesk. Op basis van deze informatie wordt een voldoende cultuurgevoelig en effectief concept uitgewerkt, waarbij we zoeken naar een manier om deze helpdesk zo laagdrempelig en zo dicht als mogelijk bij de doelgroep te organiseren. Daarom worden ze ook betrokken bij de verdere uitwerking. Heel het proces wordt begeleid door een procesbegeleider van Kind en Gezin (en EXPOO). Er wordt afgestemd met andere relevante	Binnen de reguliere middelen

	initiatieven uit het actieplan (zie actie 6.6 en 6.9).
Actie 7.2	**Dep. OND en Dep. WVG stemmen de ondersteuning van ouders af en focussen op de problematiek van radicalisering.**
Korte inhoud actie	Kind en Gezin, met o.a. de Huizen van het Kind, die sterk inwerken op ontmoeting en opvoedingsondersteuning, de CAW's, de CLB's en Jongerenwelzijn stemmen binnen een integrale jeugdhulp hun aanbod af op radicalisering en een regionaal en aangepast aanbod (via IROJ) wordt verzekerd (aandacht voor outreachend werken, huisbezoeken, lotgenotengroepen, counseling, rouwverwerking…).
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Welzijn Minister bevoegd voor Onderwijs
Beleidsdomeinen	OV, WVG
Andere betrokkenen	

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Onderwijs Welzijn	De afstemming tussen het departement onderwijs en WVG verloopt via de bestaande overlegorganen van Integrale Jeugdhulp: de Intersectorale Werkgroep Administraties (IWA) en de gemengde stuurgroep.	Binnen de reguliere middelen

Actie 7.3	**We maken de ondersteuning van ouders beter bekend via Minderhedenforum en federaties van etnisch-culturele minderheden (ECM).**
Korte inhoud actie	Met het Minderhedenforum en de federaties van ECM bekijken we op welke manier we ouders kunnen toeleiden naar het aanbod.
Status actie	Op te starten
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Integratie en Inburgering Minister bevoegd voor Welzijn Minister bevoegd voor Onderwijs
Beleidsdomeinen	BZ, OV, WVG
Andere betrokkenen	Minderhedenforum, federaties ECM

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Welzijn	Deze actie zal concreet worden opgestart als de helpdesk (zie actie 7.1) gerealiseerd is. Er zijn reeds overlegmomenten doorgegaan met het Minderhedenforum om hun rol en samenwerking met voornamelijk de Huizen van het Kind en de jeugdhulp binnen het departement WVG meer te concretiseren.	N.v.t.

8. We verhogen de weerbaarheid van jongeren.

Actie 8.1	**We maken weerbaarheidstrainingen voor jongeren snel inzetbaar binnen onderwijs, welzijn en jeugdwerk.**
Korte inhoud actie	Weerbaarheidstrainingen zoals BOUNCE (Arktos), SLIM-R (HCA Elegast), ZAPP (CAW), het aanbod van De Touter,... worden geïnventariseerd en bekendgemaakt binnen onderwijs, welzijn en jeugdwerk. We zorgen binnen deze sectoren voor een aanbod dat snel inzetbaar is.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid Minister bevoegd voor Welzijn Minister bevoegd voor Onderwijs Minister bevoegd voor Jeugd
Beleidsdomeinen	BZ, OV, WVG, CJSM
Andere betrokkenen	Lokaal: getroffen steden en gemeenten

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Jeugd	De afdeling Jeugd volgt dit verder op binnen het Vlaams Platform radicalisering. Tijdens het specifiek sectoroverleg met het jeugdwerk wordt ook steeds gepolst naar nieuwe initiatieven en gebruikte methodieken.	n.v.t.
Welzijn	Via de bestaande (digitale) platforms en toolboxen wordt het huidig aanbod in beeld gebracht en verspreid naar hulpverleners. Er wordt vooral gemikt op kennisdeling en uitwisseling.	
Onderwijs	Een afgevaardigde vanuit het GO!, OVSG, POV en het Katholiek Onderwijs Vlaanderen volgden in februari 2015 een driedaagse train-de-trainer opleiding van BOUNCE (Arktos vzw), georganiseerd door de Dienst Veiligheid en Preventie van de federale overheid. In het multimediale dossier van Klasse vinden leerkrachten ook informatie over het beschikbaar aanbod.	
Binnenlands Bestuur	Binnen het Vlaams Platform radicalisering wordt een inventaris opgemaakt van bestaand aanbod vorming/weerbaarheidstraining.	

9. We versterken organisaties die jongeren kunnen ondersteunen in hun zoektocht naar een eigen identiteit.

Actie 9.1	We ondersteunen projecten die inzetten op de preventie van radicalisering
Korte inhoud actie	De ministers bevoegd voor Binnenlands Bestuur en Jeugd, lanceren een oproep om projecten te ondersteunen die inzetten op preventie van radicalisering en positieve identiteitsontwikkeling, die de positie van jongeren en jongvolwassenen in de samenleving versterken en hun maatschappelijke betrokkenheid vergroten (bv. moskeeverenigingen, jeugd- of sportwerkingen, zelforganisaties…).
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid Minister bevoegd voor Jeugd
Beleidsdomeinen	BZ, CJSM
Andere betrokkenen	

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Integratie Jeugd	De gezamenlijke projectoproep werd gelanceerd op 2 juli. 78 projecten dienden een aanvraag in voor de deadline op 6 september. De projecten werden ondertussen beoordeeld door de beide administraties en een voorstel van selectie werd overgemaakt aan de beide kabinetten. Uiterlijk 30 november zal de selectie worden bekend gemaakt. De projectsubsidie wordt eenmalig toegekend voor een periode van maximaal 24 maanden. De projecten moeten van start gaan tussen 1 januari 2016 en 1 maart 2016	650.000 binnen de reguliere middelen

10. We stellen ons instrumentarium ter beschikking van de federale overheid in het kader van deradicalisering en de aanpak van radicalisering in gevangenissen.

Actie 10.1	Lokale Task Forces kunnen beroep doen op het Vlaamse instrumentarium in het kader van deradicalisering.
Korte inhoud actie	De opvolging van (teruggekeerde) Syriëstrijders door inlichtingen- en veiligheidsdiensten gebeurt momenteel binnen Lokale Task Forces. Hun takenpakket omvat o.m. het uitwisselen van informatie onder elkaar en met andere niveaus en het voorstellen van maatregelen. Zij onderhouden ook de contacten met de lokale gerechtelijke autoriteiten. De structuur van de Lokale Task Force biedt echter ook mogelijkheden om een brug te slaan naar de curatieve aspecten van de aanpak van radicalisering, bijvoorbeeld door operationele afspraken te maken met hulpverlenende instanties over het traject voor een bepaalde persoon. Dit wordt verder opgenomen in de desbetreffende geactualiseerde federale omzendbrief en via het Plan R en een deelname van de deelstaten aan de Nationale Task Force.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid,
Beleidsdomeinen	BZ
Andere betrokkenen	Federaal: FOD BiZa – Veiligheid en Preventie

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Binnenlands Bestuur	Het Plan R en de omzendbrief betreffende de informatie-uitwisseling rond en de opvolging van Foreign Terrorist Fighters afkomstig uit België, werden recent geactualiseerd (21 augustus 2015). Vanaf nu zullen de regio's (centraal aanspreekpunt radicalisering) deelnemen aan de Nationale Task Force (eerste vergadering 15/10) en de werkgroepen Preventie (eerste vergadering 23/10) en Communicatie (eerste vergadering 26/10) van het Plan R om op die manier op strategisch niveau afspraken te kunnen maken rond samenwerking in de strijd tegen gewelddadige radicalisering. Via de op te richten lokale integrale veiligheidscellen (LIVC) zal er een brug kunnen worden geslagen tussen de politie- en veiligheidsactoren en de lokale welzijn, tewerkstellings- en opleidingsactoren. Deze omzendbrief schept een kader waarbinnen informatie-uitwisseling mogelijk wordt en het sociale veld kan ingeschakeld worden in de begeleiding van teruggekeerde Syriëstrijders. Afspraken rond de operationalisering van de omzendbrief zullen worden gemaakt binnen de Nationale Taskforce in samenspraak met het Vlaams platform radicalisering.	Binnen de reguliere middelen

Actie 10.2	**We zorgen voor een voldoende en onmiddellijk beschikbaar aanbod jeugdhulp-, hulpverlenings-, opleidings- en tewerkstellingstrajecten.**
Korte inhoud actie	In risicosituaties is een voldoende en onmiddellijk beschikbaar aanbod jeugdhulp-, hulpverlenings-, opleidings- en tewerkstellingstrajecten cruciaal om jongeren snel de juiste begeleiding te kunnen bieden. Met name in gemeenten met een radicaliseringsproblematiek versterken we daarom de capaciteit van de aanbodverstrekkers (zie ook actiedomein 2).
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Welzijn Minister bevoegd voor Onderwijs Minister bevoegd voor Werk Minister bevoegd voor Sociale Economie
Beleidsdomeinen	OV, WSE, WVG
Andere betrokkenen	Lokaal: getroffen steden en gemeenten

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Welzijn	De aanpak van radicalisering gebeurt via de reguliere werking van het jeugdhulp- en welzijnsaanbod voor jongeren en jongvolwassenen, waarbij ondersteuning wordt geboden door consult bij verontrusting (door OCJ) en bij diversiteitsvraagstukken (door de OTA's). Vanuit het Agentschap Jongerenwelzijn werd op 1 juli 2014 een uitvoerige dienstorder verspreid naar de personeelsleden van de gemeenschapsinstellingen en de gesloten instelling De Grubbe, met werkafspraken over het omgaan met jongeren die door de jeugdrechter worden geplaatst op verdenking van deelname aan een terroristische organisatie.	Binnen de reguliere middelen
	Het Agentschap Jongerenwelzijn financiert het project "Preventie van radicalisering in Vilvoorde", waarbij volgende doelstellingen gerealiseerd worden: – Bruggen slaan tussen de moslimgemeenschap en het stadsbestuur; – Individuele cases opvolgen van mogelijk radicaliserende jongeren; – Individuele- en groepsgesprekken voeren zodanig dat we de verschillende processen begrijpen en kunnen interpreteren; – Het netwerk van bestaande (jeugd)hulpverlening in Vilvoorde zichtbaar maken, identificeren van knelpunten en het formuleren van voorstellen om deze knelpunten weg te werken. Contacten onderhouden met politie, onderwijsinstellingen en alle andere partners die betrokken zijn in de dossiers rond radicalisering; – Empoweren van jongeren; – Ondersteunen van de contextbegeleidingsdienst binnen Cocon-Vilvoorde vzw: door een combinatie van literatuur en praktijk handvatten voor opvoedingsondersteuning ontwikkelen die bruikbaar zijn in gezinnen met een radicaliseringsproblematiek;	106.200 binnen de reguliere middelen

	– Bij problemen instaan voor het gecoördineerd overleg tussen alle partijen en het plannen van huisbezoeken bij gezinnen en jongeren; – Het opbouwen van kennis rond de thema's radicalisering, risicojongeren en gezinnen; – Samen met andere diensten en professionals op zoek gaan naar achterliggende problemen en het zorgen voor een beter aanbod; – Scholen bijstaan in het detecteren en interpreteren van signalen die wijzen op radicalisering. Het project loopt van 1 april 2015 tot 31 maart 2017. De opgebouwde kennis en ervaring uit het project kan doorgegeven worden aan andere voorzieningen in de jeugdhulp.	
Werk	We verwijzen naar de initiatieven opgenomen onder actie 2.4, en meer in het bijzonder naar de WerkInlevingsprojecten voor Jongeren(WIJ!), de proefprojecten in Antwerpen en Gent voor jong(volwassenen)eren die hun uitkering verliezen, en de voortrajecten voor kwetsbare jongeren.	Binnen de reguliere middelen

Actie 10.3	**De aanpak van radicalisering wordt opgenomen in het strategisch plan hulp – en dienstverlening aan gedetineerden.**
Korte inhoud actie	We ontwikkelen in overleg met het directoraat-generaal penitentiaire inrichtingen en afgestemd met het Platform radicalisering een beleid betreffende de preventie en opvolging van radicalisering in de gevangenissen. Er worden hierover per gevangenis afspraken gemaakt. Indien er aparte afdelingen komen voor zogenaamde 'terro-gedetineerden' wordt gestreefd naar toegang tot (specifieke) hulp- en dienstverlening voor die groep gedetineerden. 'terro-gedetineerden' die vrijkomen onder voorwaarden worden opgevolgd door justitieassistenten en kunnen daderbegeleiding krijgen. Binnen de afdeling justitiehuizen zullen werkafspraken worden gemaakt voor het omgaan met justitiabelen die worden opgevolgd i.h.k.v. deelname aan een terroristische organisatie. Voor de justitieassistenten zullen ook infosessies georganiseerd en handvatten worden aangereikt in het kader van signalering en opvolging van verontrusting inzake radicalisering. Ook in het overleg met het gesubsidieerd aanbod van dadercursussen en -therapie zal radicalisering op de agenda worden gezet en zullen, indien nodig, handvatten worden ontwikkeld.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Welzijn
Beleidsdomeinen	WVG
Andere betrokkenen	

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Welzijn	In het strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden dat werd goedgekeurd op de Vlaamse regering van 17 juli 2015, staat het volgende opgenomen: In 2015 maken we een plan van aanpak in het kader van gewelddadig extremisme in overleg met het directoraat-generaal penitentiaire inrichtingen en afgestemd met het Vlaams platform radicalisering: – We verhogen de expertise betreffende deze thematiek; – We maken een plan van aanpak waarin de luiken preventie en de specifieke bejegening van gewelddadige extremisten geconcretiseerd wordt. We zorgen dat de lokale medewerkers ondersteund worden in het omgaan met deze problematiek. In enkele lokale gevangenissen was er ook contact met imams, om mogelijke samenwerking te verkennen. Er werd ook gepeild naar de noden van lokale medewerkers die met de doelgroep in contact komen. Er was ook meerdere keren overleg met het directoraat-generaal penitentiaire inrichtingen met de bedoeling het beleid dat wordt ontwikkeld af te stemmen. Ook daar is één en ander nog in ontwikkeling en is er momenteel nog onduidelijkheid over de concentratie en/of de spreiding van de doelgroep.	Binnen de reguliere middelen

11. We maken werk van een actieve Vlaamse publieksdiplomatie en zetten in op een correcte beeldvorming.

Actie 11	11.1 Het Departement Internationaal Vlaanderen zorgt voor kennisopbouw en kennisdeling tussen Vlaanderen en andere landen inzake de preventieve aanpak van radicalisering.
Korte inhoud actie	Het DiV verzamelt kennis en informatie rond de aanpak van radicalisering in het buitenland. De Algemeen Afgevaardigden van de Vlaamse Regering (AAVR) inventariseren alle informatie, acties en berichtgeving m.b.t. radicalisering in het land van hun post en rapporteren hierover op regelmatige basis aan het Departement Internationaal Vlaanderen. Deze verzamelde informatie wordt ter beschikking gesteld van de verschillende betrokken Vlaams departementen en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten via regelmatige rapportage aan het Vlaams platform radicalisering. Daarnaast zorgen de AAVR voor kennisdeling over het Vlaamse beleid inzake preventieve aanpak van radicalisering met het land van hun post.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Buitenlands Beleid
Beleidsdomeinen	IV
Andere betrokkenen	

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Buitenlands Beleid Binnenlands Bestuur	De Algemeen Afgevaardigden van de Vlaamse Regering (AAVR) inventariseren alle informatie, acties en berichtgeving m.b.t. radicalisering in het land van hun post en rapporteren hierover op regelmatige basis aan het Departement Internationaal Vlaanderen en het centraal aanspreekpunt radicalisering. Het centraal aanspreekpunt radicalisering gaf samen met de aanspreekpunten bij Welzijn en Onderwijs een toelichting bij de stand van zaken van het actieplan op 17 september 2015 aan alle AAVR om kennisdeling over het Vlaamse beleid inzake preventieve aanpak van radicalisering met het land van hun post te bevorderen. Er staan concreet ook twee uitwisselingsmomenten gepland die getrokken worden door de AAVR ter plaatse. Het centraal aanspreekpunt radicalisering gaat samen met de aanspreekpunten bij Welzijn en Onderwijs op 10 november 2015 naar Düsseldorf om kennis op te doen over de aanpak in Noordrijn-Westfalen. In het voorjaar 2016 wordt een expertenoverleg gepland in Londen.	Binnen de reguliere middelen

Actie 11.2	**We ontwikkelen een mediastrategie om polariserende berichtgeving tegen te gaan.**
Korte inhoud actie	We gaan in overleg met lokale en nationale media en ontwikkelen een mediastrategie om polariserende berichtgeving tegen te gaan, sociale cohesie te stimuleren en democratische waarden te ondersteunen.
Status actie	In uitvoering
Verantwoordelijke ministers	Minister bevoegd voor Integratie en Inburgering Minister bevoegd voor Media
Beleidsdomeinen	CJSM (coördinatie), BZ
Andere betrokkenen	Minderhedenforum

Rapportage

Bevoegdheden	Beschrijving	Budget
Media	– Project Kenniscentrum Mediawijsheid: Jongeren lopen meer en meer het risico om online geradicaliseerd te worden door contacten met haatpredikers op sociale media, opruiende beelden en obscure websites met foutieve of ongenuanceerde informatie. Mediawijsheid kan een belangrijke rol spelen in het voorkomen van radicalisering. Voor haar projectlijn 2016 zal het Kenniscentrum Mediawijsheid samen met een expertorganisatie die werken met maatschappelijk kwetsbare jongeren een partneroproep naar mediamakers lanceren om een dialoog tussen jongeren met een migratie-achtergrond en professionele mediamakers te voeren over hoe de jongeren de media beleven en hoe de media voor hen minder polariserend aan de slag kan gaan. De oproep gebeurt in 2 fasen (expertorganisatie, mediamakers), beiden zijn voorzien voor dit najaar/begin 2016. Dit traject moet leiden tot aanbevelingen. Ter ondersteuning hiervan zal het kenniscentrum ook informatie en educatief materiaal over media, radicalisering en polarisering verzamelen en ontsluiten. – VRT: In haar actieplan onpartijdigheid, waarbij 10 richtlijnen worden vooropgesteld, stelt de VRT in richtlijn 8 duidelijk dat indien extreme meningen aan bod komen, er duiding, gewicht en context moet aan gegeven worden. De openbare omroep heeft een voorbeeldfunctie te vervullen inzake diversiteit: via de beheersovereenkomst heeft de VRT een aantal verplichtingen inzake diversiteit. Deze worden momenteel geëvalueerd en indien nodig bijgestuurd. De VRT zal ook concrete engagementen opnemen in het kader van het integratiepact. – Actoren: Binnen het mediabeleid wordt het thema radicalisering geagendeerd op verschillende overlegfora. Op die manier wordt de aandacht voor het thema aangescherpt en wordt elke actor aangesproken op zijn rol ter zake. Bijvoorbeeld: bij de adviesraad Mediacademie, met als doel uitgevers, redacties, journalisten en mediaprofessionals te ondersteunen inzake bijscholing, is het onderwerp ter sprake gebracht.	Binnen de reguliere middelen